49 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1562 Կ. ՊՈԼԻՍ ՇԱԲԱԹ ՕՐ ՑՈՒԼԻՍ 26 – 8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1906 17 ՀԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1324 – 26 ԹԷՄՈՒԶ 1322

Journal Armenien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթա Ալի Ճաատէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه يومى و سياسى غزه‌تدر
صاحب امتيازى: ارمانسى قريه
ادارهٔ‌خانه‌سى: باب عالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱԺԱՆԶԱՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՆԽԻԿ Տարեկան Վեցամեայ
Գոլոյ համար 80 ղրշ. 50 ղրշ.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի համար 25 ֆր. 18 ֆր.
ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ», ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Առեւտրական Կեանքը

Մեծագիւտ թափօնը (Déchet) Թուրքիոյ մէջ

Եթէ Թուրքիոյ մաքսային վիճակագրութիւնները աչքէ անցընենք, կը տեսնենք որ 137,189,778 ղրշ. ոսկի-դրամ արժող 765,592 քիլօ մետաքսի արտածութեան փոխարէն տարին 29,165,000 ղրշ. արժող 286,015 քիլոյի քանակութիւն մը կը ներածենք։

Այս թուանշաններուն բաղդատական ուսումնասիրութիւնը հետեւեալ խորհրդածութիւնները կը ներշնչէ մեզ.

1.—Հակառակ այն նշանակելի դիրքին զոր մեր երկիրը ունի մետաքս արտածող երկիրներուն մէջ, տակաւին իբր 300,000 օսմ. ոսկիի մետաքս կը ներածենք։

2.—Ներածուած և արտածուած մետաքսներուն քանակին և արժէքին համեմատ, երկրէն դուրս ելնող մետաքսին քիլօն կ'արժէ իբր 180 ղրշ., և օտար երկիրներէ մեր ներածածը՝ 10 ղրշ.։ Ասիկա կը ցուցնէ թէ մեր երկիրը ածան մետաքսի որոշ քանակութեան մը պէտք ունի, զոր ստիպուած է օտար երկիրներէ ներածել։ Արդ, խնդիր է գիտնալ որ չենք կրնար մեր երկրին մէջ արտադրել ստորին տեսակ մետաքսը, որուն համար ամէն տարի 300,000 ոսկի կը վճարենք։ Մեր կարծիքով, չատ կարելի է։ Արդարև ծակ խողակները և մետաքսի թափօնները, որոնք օտար երկիրներէ եկած մետաքսին չինութեան կը ծառայեն, չեն պակսիր մեր երկրին մէջ։ Մեր բնիկ հնտաբոյծները Բաղդէօրի դրութեամբ հունտեր պատրաստելով, հրապարակը կ'ողողեն մեծաքանակ ծակ խողակով, որ մեր մետաքսագործներուն չի յարմարիր, որով հարկ կ'ըլլայ օտար երկիր դրկել զանոնք։ Դալով մեր մանարաններէն արտադրուած մետաքսի թափօններուն, անոնք կարեւոր քանակութեան մը կը հասնին և արտածութեան առարկայ կ'ըլլան։ Ինչո՞ւ այս արտադրութիւններէն օգուտ չքաղել մետաքսի չինութեան համար, որով մեր գործագործներն և ուրիշ արհեստաւորներ օտար երկիրներէն այս տեսակ մետաքսներ բերել տալու հարկէն կ'ազատին։ Այն հին ժամանակներուն, ուր Եւրոպայի մէջ տակաւին չէին գիտեր ծակ խողակներէն և մետաքսի թափօններէն օգտուելու, փոսերու մէջ կը թափէին այդ խողակներն ու մետաքսի թափօնները, որոնք կրնային առողջութեան վնասակար ըլլալ բաց օդին ծրգուելով։ Ահա այդ ժամանակներուն էր որ Արեւմուտքի մէջ առաջ եկած ճարտարարուեստական փոփոխութիւններուն գիտակ վաճառականներ հարըստացան մետաքսի ամբողջ թափօնները օխան 10 փր.ի գնելով և 4—5 ղրշ.ի ծախելով։

Անկէ ի վեր, ճարտարարուեստական յառաջդիմութիւնք հակայաքայլ եղան և այսօր այլ ևս չի բաւեր այն չափը զոր կ'ապահովէ մեզ մետաքսի թափօններուն արտածութիւնը։

Օսմանեան բազմաթիւ ճարտարարուեստներ այսօր պէտք ունին բաւական քանակութեամբ ստորին տեսակ մետաքսի, զոր ստիպուած ենք օտար երկիրներէ բերել և հետեւաբար կարելի է ջանք ընել որ տարեկան 300,000 ոսկի փոխանակ օտարներուն վճարելու, մենք չափենք զայն մեր ստորին տեսակ մետաքսները փոխանակ արտածելու, մեր պէտքերուն համար գործածելով։

Առեւտրական Գրախօսութիւն

«Նաւարկութիւնը Գերմանիոյ Դեմքին»

Գրեց՝ Ֆօն Էպէրար Կօթէնի

Կամուրջներու և խճուղիներու արհեստին մէջ ի գործ դրուած նշանակելի յառաջդիմութիւնները ուշադրութիւն հրաւիրեցին Գերմանիոյ մէջ նաւարկելի ճամբաներու դրութեան վրայ որ հետզհետէ կը բարձրի։ Միւս կողմէ, տնտեսական ծաւալումի քաղաքականութիւնը որ կը միտի զարգացնել ո՛չ միայն երկաթուղիները, այլ նաեւ ջրանցները, արժանի է ամէն գովեստի։

Ֆօն Էպէրար Կօթէնի գիրքը, հակառակ իր ընդհանուր վերնագրին, կ'ուսումնասիրէ Ռէն գետին դրութիւնը 19դ դարուն մէջ, աւելի տնտեսական քան արհեստագիտական տեսակէտով։ Քիչ նիւթեր կան նոյնքան կարեւոր որքան նաւարկելի ճամբաները, ըլլա՛ն անոնք գետեր, ինչպէս Ռէն, Դանուբ եւն., որոնք մասնաւոր յանձնաժողովներու վարչութեան յանձնուած են, ըլլա՛ն ջրանցներ, ինչպէս Սուէզի ջրանցը եւն.։ Գերմանիա ի՞նչպէս ձեռք անցուց և ի՞նչպէս կազմակերպեց այդ կարեւոր գետին վարչութիւնը, — ահաւասիկ այս հարցումներուն կը պատասխանէ Մ. Կոդէյնի գիրքը։

Շատ հետաքրքրաշարժ կերպով պատմուած են այս գրքին մէջ 19դդ դարուն սկիզբը Ռէնի վաճառականներուն և Նարոլէոնեան վարչութեան միջև եղած տնտեսական պայքարները։ Հոլանտացիք ջանացին իրենց տացած դիրքը պահպանել։ Նաւարկութեան տուրքը ջնջուած ըլլալով, կարելի չէր վերահաստատել զայն։ Օրէնքին որամադրութիւնը բացորոշ էր այս մասին.— Ռէնի ամբողջ տարածութեան վրայ նաւարկութիւնը կատարելապէս ազատ է և ո՛չ ոք պիտի կրնայ արգիլել ո՛ և է մէկուն վաճառականութեան տեսակէտով»։ Բայց Հոլանտա իրաւամբ մտահոգութեան պիտի ենթարկուէր նմանօրինակ դրութեան մը վարչական հետեւանքներէն։ Արդարև եթէ Հոլանտա, գետաբերանը գտնուելուն պատճառաւ, առաջ կրնար իր առուտուրը հակակշռի տակ առնել, տնտեսական նոր դրութիւնը կը սպառնար ո՛չմիայն Հոլանտան դնել գերման երկիրներու հակակշռի տակ, այլ նաեւ իր իրաւասութեան առջեւ արգելքներ կը յարուցանէր։ Հետեւաբար մէկ կողմէ Անգլիայիներուն և Բրուսիացիներուն եւ միւս կողմէ Հոլանտացիներուն միջեւ տնտեսական բուռն պայքար մը սկսաւ։ Հոլանտացիք ի վերջոյ մասնակի կերպով չահեցան իրենց դատը 1831 Մարտ 13ին կնքուած Ռէնի համաձայնութեամբ որ գետին վերի կողմի իշխանութիւնները չէր արգիլեր միջամտել հոլանտական մասին վրայ կատարուած նաւարկութեան։ Բայց այս տրամադրութիւնը վերջ ի վերջոյ տեղի տուաւ ազդեցութեանց մրցակցութեան մը առջեւ։ Բէօլէն մինչեւ Անվէրս երկաթուղիի գիծերը գերմանական Ռէնին և հոլանտական Ռէնին տնտեսական հաւասարակշռութիւնը խանգարեցին։ Բազմաթիւ գերմանական տուներ հաստատուեցան Անվէրսի մէջ։ Մէկ եզրէն միւս եզրը փոքր չոգենաւերու երթեւեկութիւնը, որ հոլանտական մեծ չոգենաւերուն տարադայման պահանջումներէն կ'ազատէր ծովային վաճառականութիւնը, նպաստեց այդ հաւասարակշռութեան խախտումին։ Վերջապէս, ամէն տեսակ տուրքերու աստիճանական ջնջումի քաղաքականութիւնը Ռէնի ճամբով դրանզիդին տուաւ՝ նպիսի կարեւորութիւն մը որ երթալով կ'աճի։ Հիմա մեծ տարողութեամբ չոգենաւեր մինչեւ Պալ կ'երթան։ Այժմ գետը զուտ գերմանական է, և Հոլանտայի ու նոյն իսկ Պելժիոյ համար տնտեսական սպառնալիք մը կը կազմէ առեւտրական տեսակէտով։

Նաւարկելի ճամբու մը այս պատմութիւնը, որ սերտիւ կցուած է ժամանակակից Գերմանիոյ զարգացման, տնտեսական առաջնակարգ դաս մը կրնայ ըլլալ։

Այս տեսակէտով, Ֆօն Էպէրարի գիրքը օգտակար յաւելում մը կ'ընէ նոյն նիւթին նկատմամբ գրուած ուրիշ գիրքերու վրայ, զոր հրատարակած են Գերմանիոյ մէջ Մ. Մ. Էքէրդ և Սէնֆէր և Ֆրանսայի մէջ Լաֆիդ, տ'Անկէլարտ, տ'Օրպան։

Վեհանգիրութիւն

Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ Վաճառականութիւնը

Հռոմի Մաքսային Վարչութեան հրատարակած վերջին վիճակագրութիւնը կը տեսնուի որ 1905ին Թուրքիա 39,567,000 ֆրանքի զանազան վաճառք ղրկած է Իտալիա և այս երկրէն ներածած է 69,578,000 ֆրանքի։

Թուրքիոյ արտածած վաճառքներուն տեսակն ու արժէքն են.—

	Ֆր.
Դինի, իւղեր և վարդի իւղ	651,000
Ծխախոտ և սուրճ	894,000
Օճառ, բուսեղէն դեղեր	184,000
Ներկի նիւթեր	2,403,000
Կանեփ և չուան	120,000
Զգործուած բամբակ	3,231,000
Բուրդ և գորգ	1,405,000
Խոզակ, չգործուած մետաքս	17,628,000
Փայտ	858,000
Օղի	185,000
Զգործուած մորթ	310,000
Քար, ասֆալթ	54,000
Մետաղ և հանածոյ	468,000
Արմտիք, սերմ, ընդեղէն, չոր պտուղ	3,535,000
Կենդանի և կենդանական արտադրութիւնք	7,613,000
Զանազան	28,000
	39,567,000

Ինչպէս կը տեսնուի, Իտալիա մեր խոզակին չգործուած սfարքա մետաքսին, պանիրին, չգործուած բամբակին, ցորենին և ներկելու համար գործածուած նախնական նիւթերուն կարեւոր մէկ յաճախորդն է։

Վերջին հինգ տարիի մէջ Թուրքիոյ տարեկան վաճառականութեան մէկ պատկերը կը ներկայացնեն սա թուանշանները.—

	Ֆրանք	Ֆրանք
1900	31,160,000	27,146,000
1901	54,159,000	31,258,000
1902	49,852,000	35,322,000
1903	56,438,000	45,861,000
1904	69,578,000	39,567,000

Մեծագիւտ եւ Խոզակի Շրջագիրը

Թեւ սպասուած ոգեւորութիւնը տակաւին սկսած չէ մետաքսի գլխաւոր հրապարակներուն վրայ, բայց գործառնութիւնք կանոնաւոր ընթացք մը առին և ասիկա բաւական եղաւ հաստատուն վիճակ մը տալու համար գիներուն։ Շահադիտական գնումներ չկան։ Արեւելքի տեսակներուն համար խրնդրանքը կը շարունակէ միշտ։ Ալիվռէ յանձնառութիւններու գործադրումը մանարան տէրերուն թոյլ չի տար մետաքսի հրապարակը ողողել իրենց արտադրութիւններով, ինչ որ աւելի պատճառ մըն է գնիներուն տկարացման դիմադրելու համար։ Ասիական ապրանքներու հրապարակին վրայ գիները բարձրացման միտում ունին և այս միտումը ծնունդ առած է Ճարոնէն եկած նպաստաւոր լուրերէ, ինչպէս նաև Միլանի հրապարակին վրայ Ամերիկայի հաշուոյն կատարուած գնումներէն։ Մետաքսեղէնի գործարաններուն կացութիւնն ալ գոհացուցիչ է և կը կարծուի թէ ա՛լ աւելի գոհացուցիչ պիտի ըլլայ դէպ ի Սեպտ. սկիզբը։ Մարսիլիոյ մէջ ծախուեցաւ Խորիոէի ճերմակ խոզակներու բաթի մը, ալիվռէ, 10.40 ֆր.էն և պարսկական ճերմակ տեսակը, նմանապէս ալիվռէ, 9.60 ֆր.էն։ Լիոնի մէջ Պրուսայի խամ մետաքսին Ա. տեսակը կ'արժէ 46 ֆր., Բ. տեսակը 45 ֆր.։ Սուրիական Ա. տեսակը 49 և կրկնոլորը 53 ֆր.։

«Մանզումէ»ի Հաւաբուիծական Բաժինը

Իւնեայէն Արապզատէ Իպրահիմ Հուսէյմ էֆ. հետեւեալ գնահատական և քննադատական նամակը ուղղած է մեր աշխատակից Հրանտ էֆ. Տանցիկեանի.—

Ցարգելի Տէր

Հաւաբուծութեան վրայ գաղափար մը ունենալու և անոր կիրարկումը զգաստելու միջոցներ բարեկամներէս դեւզագործ Ցովսէփ էֆէնտիի խորհուրդով Մանզումէի Էֆքեար օրաթերթին մէջ պարբերաբար երեւցող Ձեր հեղինակութեան թարգմանութեանը ձեռնարկեցի։ 1905 տարւոյ Մարտ մէկէն մինչեւ 7 Յունիս 1906, հազիւ 40 թիւ հրատարակեցիք։

Լրագրիները գիտական, արհեստական և գեղարուեստական ծանօթութիւններու մատակարարը ըլլալով՝ իրաւամբ գնահատելի ձեր աշխատութիւնը բնական է որ օգտակար պիտի ըլլար հանրութեան։

Հաւաբուծութիւնը այնպիսի գործնական գիտութիւն մըն է, որուն հետեւելով իւրաքանչիւր անհատ կրնայ բաղձացուած արդիւնքը քաղել։

Լրագրին մինչեւ 1385 թիւը հաւաբուծութեան մասին չատ մը բաներ սովրեցուցիք մեզ, որոնցմէ մեծապէս օգտուելէնս չենք կրնար ուրանալ, սակայն ներեցէք ըսել որ մինչեւ ցարդ հաւերու հիւանդութեանց մասին մինչեւ նոյն թիւը որ և է ծանօթութեան չը հանդիպեցանք։

Տարակոյս չկայ որ հանրութեան օգտակար ըլլալու նպատակաւ ձեռնարկած էք մեզի անծանօթ գիտութեան մը դասաւանդութեանը, սակայն այսպէս ընդհատ ընդհատ գրելով չենք գիտեր թէ քանի՛ հրդ տարուան մէջ պիտի կրնաք ուսուցանել մեզ հաւաբուծութիւնը ի՞նչ մանրամասնութիւնով։ Մեզ այս ատենան համբերատար ընելու ի՞նչպէս կը ներէ ձեր խիղճը։

Եթէ ձեր յօդուածները արժէքի մը փոխարէն լրագրատէրն կը ծախէք՝ ատոր ընելիք չունինք, քանի որ ատիկայ Ձեր անձնական շահն է (*), սակայն վատահ ըլլալով թէ հանրութեան շահը Ձեր անձնական շահէն գերադասելու համարէք, կը խնդրենք որ Ձեր հեղինակութիւնը ժամ առաջ աւարտէք։

Հաճեցէք ընդունիլ յարգալիր և դնահատական զգացմանս հաւատարմութիւն, որուն կը ձգտիցի նաև բարեկամս դեւզագործ Ցովսէփ էֆէնտին։

ԱՐԱՊ ԶԱՏԷ ԻՊՐԱՀԻՄ ԷՏՀԷՄ
Իւնիա

(*) ԾԱՆ. ԽՄԲ.—Հրանտ էֆ. Տանցիկեան Մանզումէի Առեւտրական Բաժնին պատուակալ տչխաբարիցն է, և մ'ր խնդրանքով միայն ձեռնարկած է պատրաստել հաւաբուծութեան պէս գարեւոր գիտութեան մը վրայ ժողովրդական դասեր, որոնք մանաւորապէս մեր գաւառացի ընթերցողներուն կողմէ կը կարդացուին օգտիւ և հաճութեամբ։ Ցարգելի մասնագէտ երկրագործը պիտի չարունակէ հաւաբուծութեան վրայ իր դասերը, որչափ որ ներեն իր անձնական զբաղումները։

Գաղթականներուն Հրապարակը

Շեսար.—Ծախուեցաւ 7300 պարկ աւարտրական և 400 պարկ փոշի, առաջինին կենդրնարը 82 ղրշ.ի և երկրորդինը 79 ղրշ.ի։

Խաճուռ.—Ծախուեցաւ 380 պարկ։ Բիոյին 100 օխան կ'արժէ 600—670 ղրշ. և Վէրրայինը 700—760 ղրշ.։

Բրիսնա.—Ծախուեցաւ 3800 պարկ Բանկուն, 1260 պարկ եգիպտական, 100 պարկ բիզոն և 100 պարկ ճարոնական Բ. տեսակ։ Բանկուտին պարկը կ'արժէ 112—114, եգիպտականին խաշգեվին 86, բիզոնին Բ. տեսակը 43½ ֆր. և ճարոնական Բ. տեսակը 125 ղրշ.։

Իւղ.—Ծախուեցաւ 300 տակառ Միտիլլի, Էսրէմիտ, և Այվալըք ապրանք։ Միտիլլի իւղին քիլօն կ'արժէ 4—4¼ ղրշ. մէճիտիէն 21էն, Էսրէմիտինը 4 և Այվալըքինը 4½ ղրշ.։ Կարագի, խավեարի, օճառի, սև պղպեղի և մամի վրայ կարեւոր գործառնութիւն մը չեղաւ։

Առեւտրական Սակարան

Պոլսոյ Առեւտր. Հրապարակը

(Յուլիս 25 Երեքշաբթի)

Առաջին ճերմակ	օխան		38—38½
Երկրորդ	»	»	36½37—
Խառն	»	»	35—
Զաւտարլը	»	»	33—34
Կարծր առաջին	»	»	40—41
Կարծր միջին	»	»	38¼ 39½

Երէկ 2 վակոն Անատօլուի ցորեն ժամանեց։

Ա Լ Ի Ի Ր		Ղրշ.
Տեղական դրմամ Ա.	պարկ	71—71½
» » Բ.	»	67—
Թ Ե Փ		
Օխան 14— փարա		
Գ Ա Ր Ի		
Քէօսթէնճէ	քիլէն	12¾—13
Բումէլի և Մէրսին	»	12¾—12½
Բ Ա Մ Պ Ա Կ		
Բացում Օգոստ. 6ի		
Լիվրոյ		
Յուլիս—Օգոստոս		5.73
Օգոստոս—Սեպտ.		5.62

«Մանզումէ»ի Թերթոնը 83

Զուարճալի Ուղեւորութիւն

Աշխարհի Շրջանը Հովանոցի Մը Սիրոյն

Երկրորդ Մաս

Ժբ.

Ոռուչին բնակիչները իրենց խոր քունէն արթնցնող մռնչիւնը դեռ կ'արձագանգէր անտառին մէջ։ Այս մռնչիւնը այնքան մօտ էր իրենց որ պահ մը ստոյգ վտանգի մը ճիրաններուն մէջ ինկած ըլլալնուն վրայ հաստատ համոզում գոյացուցին։

Սակայն կը պասլէին, իրենց համար բնաւ վտանգ չկար, միայն թէ Բօլի սիրական չունը մահուան դէմ կը մաքառէր անդին գետին եզերքը, տիրոջը իրեն համար պատրաստած խշտեակին մօտ։

Այս կողմերը թափառող երկու ահարկու կենդանիներ ջուր խմելու համար գետին եզերքը եկած ըլլալով, հոն չունը տեսած և վրան յարձակած էին։ Սըր Ճէյմս Կուպի չան գլխուն եկած փորձանքը կռահելով հրացանը առաւ և խեղճ կենդանին ազատելու փութաց, որուն հետեւեցաւ նաև Սըր Ղրիզորի շորթ։

Երկու երիտասարդները ապահով տեղ մը կենալով չունը բզքտել սպառնացող վայրի կենդանիներու վրայ կրակ ըրին։ Գնդակները անոնց մարմնին է՛ն փափուկ տեղը հանդիպած ըլլալով, երկուքն ալ պահ մը դառնապէս մռնչելէ ետք գետին փռուեցան, սակայն կենդանիները հողին վրայ տապլտկելով այն ասիճան ահարկու կերպով կը գոռային որ երկու Ամերիկացիները հակառակ վտանգը անցած ըլլալուն, չէին կրնար իրենց ներքին սարսուռը զսպել։ Միւս կողմէ Փիլօթ անդադար կը հաչէր իր թիւնամներուն դէմ։

Շատ լաւ նշան առինք, ըսաւ Սըր Ղրիզորի Շորթ։

Միս Էլէն հրացանին ձայնը և վայրի կենդանիներուն արտառոց մռնչիւնը լսելով, գլուխը խոռոչին ծակէն դուրս հանած սարսափահար չորս կողմը կը դիտէր։

Սըր Ճէյմս Կուպի անմիջապէս վերադառնալով իրենց յաջողութիւնը աւետեց և վստահեցուց որ ոև է վտանգ չկար։

—Է՛, խեղճ Փիլօթը ի՞նչ եղաւ, հարցուց Միս Էլէն։

Իրաւ որ երիտասարդները վայրի կենդանիները չարաչար ստակեցնելէ յետոյ, խեղճ շնիկին ինչ վիճակի մէջ ըլլալը հասկնալու հետաքրքիր եղած չէին։ արդեօք վիրաւորուա՞ծ էր Բօլի հաւատարիմ պահապանը։

Սըր Ղրիզորի Շորթ զգուշութեամբ գետեզերքը իջնելով, Փիլօթ զայն ճանչցաւ և ուրախութեամբ վրան ցատկեց և սկսաւ գլուխը անոր ոտքերուն քսել ի նշան շնորհակալութեան։

Սըր Ղրիզորի Շորթ չանը ամէն կողմերը փաքիչելով երբ համոզուեցաւ թէ բնաւ վէրք չկար, դարձեալ ընկերներուն քով վազելով, կենդանիին ողջ առողջ ըլլալը աւետեց անոնց։

Արշալոյսը մօտ է, ըսաւ Սըր Ճէյմս Կուպի, կը յուսամ որ Բօլ ուր է ուր չէ պիտի վերադառնայ, հետեւաբար մէջերնուս մէկը պէտք է անպատճառ արթուն մնայ։

Նախ և առաջ Սըր Տավիտ Բուրնէմբէն հսկեց, յետոյ Ճէյմս արթնանալով անոր յաջորդեց, արդէն լոյսը ճեղքուած էր և անտառը առտուան մեղամաղձիկ զեփիւռին սուլումէն կ'օրօրուէր հրապուրիչ համայնապատկեր մը պարզելով. գիշերուան սոսկալի մռընչիւններուն և դառն աղաղակներուն յաջորդած էին առտուան սգակներուն մեղանչուն զեղգեղները, հարիւր հազարաւոր ալիսօսկի թռչուններ միաձայն կը փառաբանէին բնութեան արարիչը՝ հոգեպարար ներդաշնակութեամբ։

Առտուն արեւուն առաջին ճառագայթները, ծառոց տերեւներուն մէջ սուզուելով հիանալի տեսարան մը կը յօրինէին։

Հեռուն գետին եզերքը երկու վագրերը արեան ճապաղիքներու մէջ անշունչ պառկած երկու ամերիկացի երիտասարդներուն անվեհերութեան ու ճարպիկութեան լռելեայն դրուատիքները կը հիւսէին։

Փիլօթ գետին եզերքը ասդին անդին պտտելով անհամբեր՝ տիրոջը վերադարձին կ'սպասէր։

Սըր Ղրիզորի Շորթ բերանը ճէյմսի ականջին մօտեցնելով.

—Լուսցաւ սիրելի բարեկամս ըսաւ մեղմիկ՝ այլ զուարթ չեչտով մը.

—Ա՛յո՝ լուսցաւ, պատասխանեց Ղրիզորի..., սակայն Բօլ տակաւին չվերադարձաւ։

—Զարմանալի բան...

—Ի՞նչ պատահեցաւ արդեօք.

—Անպատճառ բան մը կենալու է, արդէն ցերեկ ատեն չկրնար վերադառնայ, անուշադիր է որ Բօլ զրուշաւոր և հնարամիտ է, սակայն երթալով կասկածներս կը շատնան, եթէ բնիկներուն հանդիպեցաւ... ա՜հ, սոսկալի բան։

Երկու երիտասարդները խոր մտածումի մը մէջ ընկղմեցան, դանուած անդերնին արդէն շատ վանգաւոր էր, եթէ ֆրանսացին չվերադառնար։ ի՞նչ պիտի ընէին։

Վաճառականը և գեղանի աղջիկը մէկիկ մէկիկ կը քնանային, երկու ժամ վերջը արթննալով երբ իմացան որ Բօլ և Վիլիֆրիտ դեռ չէին վերադարձած, սարսափելի կատարեալ եղաւ։

Հիմա ի՞նչ պիտի ընէին ուրեմն։

Այս հարցումին լուծումը շատ դժուար էր։

Թէ ժամանակ անցնելու և թէ անօթի մնալու փորձանքէն ազատելու համար, որոշեցին մէկ քանի որս որսալ. Սըր Ճէյմս նշանածը մխիթարելու համար։

—Հիմակ ուր են ուր չեն կը վերադառնան ըսաւ, պէտք է անոնց համար կերակուր մը պատրաստենք, ո՞վ գիտէ խեղճերը որչափ անօթի պիտի վերադառնան, եթէ հոս իրենց սիրոյ ժակին յարմար համեղ կերակուր մը պատրաստ գտնան հարկաւ պիտի ուրախանան։

Շրջակայքները պտտելով երկու մեծակակ թռչուններ որսացին, սըր Տավիտ Բուրնէմբէն կրակ վառեց, իսկ գեղանին Էլէն ինքզինքը առողջ գտնելով թռչուններուն փետուրները փեթթելու հոգը ստանձնեց, բայց հօրեղբօրորդին՝ սըր Ղրիզորի Շորթ, զայն այս աշխատութենէն արգիլելով։

—Ո՛չ, ո՛չ, դուք բոլորովին ապաքինելու համար, քիչ մը ատեն ալ հանգըստի պէտք ունիք, ձեր ընելիքները ես կրնամ ընել ըսաւ։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՏԱՍԸ ԺԱՄՈՒԱՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Ֆրանսայի առեւտրական նախարար Մ. Տումէռկ աշխատութիւնը կանոնաւորելու համար ժամերու ծրագիր մը պատրաստած է, զոր Խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ յառաջիկայ նստաշրջանին։ Պարզ խօսելով, կ'առաջարկէ օրական աշխատութիւնը տասը ժամուան վերածել բոլոր չափահաս գործաւորներուն համար։ Հիմա չափահաս արուներուն աշխատութեան համար օրինական սահմանը տասներկու ժամ է, հաստատուած 1848ի Օրէնքով, իսկ կիներուն և տղայոց համար տասը ժամ, 1900ի Օրէնքով հաստատուած, երբ վաճառականութեան նախարար էր Միլլրան։ Օրինագիծին առաջին յօդուածը կ'ըսէ.— «Բոլոր գործարաններուն, կրպակներուն, հանքերուն և քարաքարերուն մէջ, ուր աշխատութեան ժամերը մասնաւոր կանոնադրութեամբ որոշուած չեն, նոյն իսկ կրթական, բարեգործական հաստատութեանց մէջ արու գործաւորներուն աշխատութեան ժամերը պէտք չէ տասը ժամէն աւելի ըլլան։

ՀԱՄԱՐՁԱԿ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Բալիֆօրնիոյ անտառներուն գլխաւոր պանդան Հէնրի Ուօր, որ Բուպայի պատերազմին ժամանակ Ռուզվէլթի արձակագէն կամաւորներուն մէջ զինուորագրուած էր, անցեալ օր կարգուեցաւ Օր. Տիւլիթի հետ։ Երկուքն ալ տարօրինակ կերպով հագուած էին.—կաշիէ տարատ, խոշոր կոշիկ, և կաշիէ որսորդական վերարկու։ Այս տարազով իրենց երեւոյթը մեծ բաղմութիւն հաւաքած էր փողոցներուն մէջ, այնպէս որ պարտաւորուեցան կէս թողուլ իրենց հարսանեկան ճաշը և անտառ երթալ մեղրալուսինը անցընելու։

ՄԵԾԻՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ԾՈՎԱՅԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Մեծին Բրիտանիոյ արտաքին վաճառականութեան մէկ հաշուեկշիռը հրատարակուեցաւ Կապոյտ Տետրակին ձեւով, 1905 տարւոյն համար։ Նոյն տարի Միացեալ Թագաւորութեան նաւահանգիստները մտնող ամէն ազգի նաւերուն ամբողջական թիւը եղած է 66,840, 55 միլիոն 623,974 թօնս տարողութեամբ, առաջաստնաւերուն բաղդատմամբ չոգենաւերուն տարողութիւնը ամբողջի մէջ մէկի դէմ վեց է։ Վաճառականութեան ամբողջութիւնը, ելք և մուտք, եղած է 112 միլիոն 40,734 թօնս, մինչ 1903ին 104 միլիոն 773,168 թօնս էր։

Այս ահագին ամբողջութիւնը անդամատելով, կը տեսնենք թէ Լոնտոն բնականաբար առաջին տեղը կը գրաւէ 10 միլիոն 814,115 թօնս։ Երկրորդ կուգայ Լիվրբուլ, 7 միլիոն 806,844 թօնս։ յետոյ Քարտիֆ, 4 միլիոն 337,720 թօնս։ Չորրորդ կուգայ Տուվր, 2 միլիոն 928,741 թօնս, մինչդեռ 1903ին Տուվր կը մտնէր և անկից կ'ելնէր մի միայն 951,662 թօնս վաճառք։ Յետոյ Նիւքասլ, Նորթհ և Սաութհ Շիլտս։

1905ին ներքին և արտաքին վաճառականութեան մէջ գործածուող անգլիական նաւերուն թիւն էր 14,521 10 միլիոն 397,761 թօնս տարողութեամբ.

Նաւային գործաւորներուն թիւը 263,686 էր, մինչ 1903ին 257,937, և 1904ին 259,489 էր։

Այս երեք տարիներուն մէջ գործածուած անգլիացի, օտար և գաղթական գործաւորներուն թիւը հետեւեալն է.—

	Անգլ.	Օտար	Գաղթ.
1903	176,520	40,396	41,021
1904	176,975	39,832	42,682
1905	180,492	39,711	43,483

ԲԱՏԻՈՄԻՆ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐԸ.— Մաթեմաթիքական և Բնական Գիտութեան բաժնին առջև Լոնտոնի մէջ Մր. Սոտի տարեքներուն բարեշրջութեան վրայ խօսելով, յայտարարեց թէ անցեալ տասը տարիներուն իրերը շատ փոխուած են, և թէ հիմակ օգտակար է յեսուսահաւեց ակնարկ մը նետել։ Հազար հինգ հարիւր տարի առաջ, ինչպէս յայտարարած է Մ. Պէռթլօ, տարրաբաններուն աչքին նիւթին խորհրդաւորն էր օձը՝ որ իր պոչը կուլ կուտայ։ 1,500 տարիներէ ի վեր փորձառական ճշգրիտ գիտութեան յառաջդիմութիւնը ապացուցաց թէ ո՛չ միայն նիւթին բարեշրջութիւնը տեղի ունեցած չէ, այլ թէ այդպիսի բան մը անկարելի է։ Պոյլ սա՛ գաղափարը յայտնեց թէ տարր մը ա՛յնքան պարզ գոյացութիւն մըն է որ անկարելի է անկէց նոր բան մը դուրս հանել—գոյացութիւն մը՝ որ մինչև ցարդ ո և է փոփոխութեան դիմադրած է։ Ա՛նցեալ դարուն սկիզբը բազմապատիկ համեմատութիւններու օրէնքը մէջտեղ հանուեցաւ, և հիւլէներու Տարթօնական վարդապետութիւնը։ յետոյ եկաւ ճառադայթադէտ գործիքին գիւտը, և միջոցներ հայթայթեցին ապացոյցներ հաստատեցին տիեզերքին նիւթական բաղադրութեան միակերպութիւնը։ Ասոր յաջորդեց սա՛ վարդապետութիւնը թէ բոլոր հիւլէները իրարու նման են։ Այն ատեն սա՛ տեսութիւնը յայտնուեցաւ թէ բոլոր տարրերը պէտք է ունենան ա՛նպիսի կազմութիւններ որոնց մէջ նոյն է ա՛յն բաղադրիչ նիւթը որմէ շինուած են անոնք բայց քանակութիւնը և յարաբերումը կը տարբերին իւրաքանչիւր հիւլէի կազմութեան մէջ։ Սըր Ուիլիըմ Ռրամսէյ հրապարակաւ յայտնեց թէ տարրերը յաջորդաբար կազմուած են միւնոյն նախատիպէն, մինչ իրենց կազմութեան մէջ պայմաններու պարբերական փոփոխութիւնը յառաջ բերաւ յատկութեանց ալ պարբերական փոփոխութիւնը։ Քիչ ժամանակ վերջ Սըր Նորմըն Լոքիըր ջատագովեց անգործարանաւոր բարեշրջութեան մը վարդապետութիւնը իբրև հետեւանք տիեզերական բարեշրջութեան, ա՛յն մտօք թէ ամէնէն տաք լուսաւորներուն մէջ պայմանները ա՛յն կերպով են որ միայն թեթև տարրերը կրնան գոյութիւն ունենալ, և յետոյ երբ լուսաւորը կը պաղի ծանր տարրերը յաջորդաբար կ'երևին թեթև տարրերուն խառնուրդին, այսպէս ըլլալով։ Վերջ ի վերջոյ տեղի ունեցան խուզարկութիւններու փայլուն շարքերը Բէվէնտիշը Քիմիական աշխատանոցին մէջ հսկողութեամբ Թոմսընի, որով կարելի եղաւ մեկուսացնել և չափել բաղադրեալ մարմնի մը կազմութեան ծառայող տարրերը։ Պէքքրէլի գիւտին գալով, այսինքն նիւթին ճառագայթային գործունէութեան,—ա՛յն է ճառագայթաւորութեան նոր տեսակները, որոնք ցարդ անծանօթ արագութեամբ նիւթէն ըղխած նիւթական մասնիկներու հոսանքներ են,— Սըր Ուիլիըմ Ռամսէյ Էլիօտ արտադրեց բատիսմէն, և այնուհետև բացայայտ իրողութիւն մը եղաւ թէ տարր մը ասոնցմէ կրնայ ուրիշներու փոխուիլ։

«Նախապէս ճանչցուած ուժի բոլոր ձեւերը մեծութեան տեսակէտով ա՛յնքան ստորին կարգէ են, որ պէտք չէ սպասել որ կրնանք երբեք աղդել փոփոխութեան չափին՝ մեր տրամադրութեան տակ գտնուած միջոցներով։ Հիմա դիւրին է բացատրել թէ ինչո՛ւ համար տարրերը ցարդ դիմադրած են և դեռ պիտի դիմադրեն զանոնք փոխելու ամէն փորձերուն։ Ո և է հիւլէ կոտրելու անդիմադիր ոյժը նախապէս գոյութիւն ունի հիւլէին մէջ, անկախ իր չուրջը գտնուածներէն, և անկախ ա՛յն ուժերէն զոր կրնանք դուրսէն գործածել անոր վրայ։ Այս էր պատճառը որ հին տարրաբաններուն (այսինքն անոնց՝ որոնք կը կարծէին բոլոր մետաղները ըստ կամս փոփոխել) կարծիքը ջուրը ինկաւ»։

ՌԸՍԷԼ ՍԷՑՃԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ.— Մինչև 30 միլիոն անգլ. ոսկի հարստութիւն ենթադրուած էր Ռըսէլ Սէյճի համար, բայց 16 միլիոն է միայն։ Այս գումարէն 5 միլիոնը տակաւին գանձուած չէ, փոխ տրուած ըլլալով ասոր անոր, և մնացեալին մեծագոյն մասն ալ առաջնակարգ արժեթուղթերու յատկացուած է։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԻՐ ԵՒ ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻ.—Ամերիկեան թատերարեմին վրայ քանի մը տարիէ ի վեր ամէնէն ժողովրդական դերասանուհի Օր. Ֆէյ Թէմպլթըն ամուսնացաւ Բիթթսպուրկցի միլիոնատէր Մր. Ուիլիըմ Բէթբրընի հետ։ Ամուսնական տոմարին մէջ փեսան իր տարիքը 40 ներկայացուց և հարսը 45։

ԾԱՐԱՒԱՀԻՒԾ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Բարիզէ կը հեռագրեն անգլիական թերթերու.— Զբօսաշրջիկները, անգլիացի ամերիկացի, որ մեծ բազմութեամբ Բարիզ կը գտնուին այս միջոցիս, սոսկալի կերպով կը նեղուին տարապայման տաքէն։ Փոքրիկ կառքերով կը պտտին քաղաքին հետաքրքրաշարժ վայրերը, և խոշոր հովանաւորներով կ'աչխատին քիչ թէ շատ զովանալ։ Տիկին զբօսաշրջիկներ, յաճախ, իրենց ընկած պանդոկներէն դուրս կը նետեն իրենք զիրենք առանց գլխարկ դնելու կամ վերարկու առնելու։ Հեղձամղձուկ տաքին վրայ աւելցած է պուլվարներէն և փողոցներէն բուրող գարշահոտութիւնը, որ օդը կը լեցնէ դժուարաշնչելի կաղերով։ Տեղացած անձրեւը չի զովացուցեր օդը, ընդհակառակն աւելի կը խստացնէ տաքութիւնը, մանաւանդ Եշ. օրը 1900 Յուլիսէն ի վեր ամէնէն աւելի անտանելի կերպով տաք օրն էր։ Ջերմաչափը (Ֆարէնհայթ) շուքին մէջ 98 աստիճան էր։ Տաներկու հոգիի չափ արեւահար ըլլալով կամ մեռան կամ մարեցան։ Անձրեւը կ'անցնի առանց իր խոստացած զովութեան, և ամէն մարդ իր նախընտրած կերպով զովութիւն կը փնտռէ, ոմանք գարեջուրին վրայ կ'իյնան, ուրիշներ լեմոնջուրին, և ուրիշներ ալ վանդակաւոր կերպով սառած բաղադրեալներու ըմպելիներու վրայ։ Աղքատ դասակարգին ջուրը միմիայն Ուալլաս աղբիւրներէն կը հայթայթուի, զորս չրջապատած են այրերու, կիներու, տղաքներու ծարաւահիւծ խուռն բազմութիւններ։ Հազարաւորներ Սէն գետին եզերքները կը խուժեն, և գետին ապահով մասերուն մէջ առաջ կ'երթան զովանալու համար։ Ելեկտրական թրամուէյները և կառքերը տաքէն մեծ վտանգ սպառնացին, բայց բարեբախտաբար արկած տեղի չունեցաւ։ Շատ տեղեր երկաթուղիի վարչութիւններ պարտաւորուեցան հին ոճով չոգեշարժ մեքենաներ գործածել փոխանակ ելեկտրական շարժիչներու։

ՈՒՇԻՄ ՊԱՍԱՆԻ ՄԸ.— Երկրորդական Վարժարանի մը ուսուցիչներէն մին անցեալ օր (Լոնտոնի կամ Մանչիոյ մէջ կ'ըլլայ) բանախօսութեան վրայ դաս մը կուտար։ Նիւթն էր արևան շրջանը։ «Արդ, ըսաւ, եթէ գլխուս վրայ կենամ, ինչ կը պատահի։ Արիւնը գլխուս մէջ կը վազէ, և պիտի տեսնէք որ երեսս կասկարմիր պիտի կտրի։ Շատ աղէկ։ Արդ, ինչ է պատճառը որ երբ սովորական կերպով չիտակ կենամ, արիւնը ոտքերուս մէջ չի խուժեր։» Այս միջոցին դասարանին ամէնէն փայլուն աչակերտը բացագանչեց.— «Պատճառը, տէր իմ, որովհետև ձեր ոտքերը... դատարկ չեն։»

ՀԻԻԾԱԽՏԱՒՈՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ.— Նիւ Եորքի իշխանութիւնք 2 միլիոն տոլար յատկացուցին 800 թոքախտաւորի բաւղ հիւանդանոցի մը շինութեան համար։ Պիտի շինուի Սըլեթըն Այլէնտի մէջ, զով օդի և արեւոտ լոյսի խիստ յարմար վայր մը։ Զորս յարկ պիտի ըլլայ, իւրաքանչիւրին մէջ 200 հիւանդ։

ՀԱՆՔԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Թրանսվալի համար որոշուած վարչային նոր կազմակերպութիւնը տակաւին օրուան խնդիրն է հանքաթուղթերու հրապարակին վրայ։ Երկար ատենէ ի վեր Թրանսվալի ապագայ վարչութեան մասին ըլլալիք կարգադրութիւնը կասկածելի ըլլալով, հրապարակը թոյլ կ'երթար. բայց Երեսփ. Ժողովին կողմէ ստուար մեծամասնութեամբ ընդունուած Վարչային ծրագրէն վերջ իրերը հաստատուն կերպարանք մը առին, և Հարաւային Ափրիկէի թուղթերը որոշ ուղղութիւն մը ստացան։ Հանքային հրապարակին արժեթուղթերուն վրայ մեծ հեղինակութիւն ունեցող Սըր Ճիւլիըս Վէյնէր, հանգուցեալ Ալֆրէտ Պէյթի ընկերը, կացութեան վրայ խիստ գոհացուցիչ յայտարարութիւններ ըրաւ։ Կեդրոնական Հանքային և Արժեթղթոց Ընկերակցութիւնը, որուն պետն է Վէյնէր, կազմուած է 1905 Մայիսին 6 միլիոն անգլ. ոսկի դրամագլուխով, այն առանուան ածան գիներէն օգտուելով գնումներ ընելու նպատակաւ, և ասոր համար 4 միլիոն անգլ. ոսկի յատկացուց Հարաւ-Ափրիկեան արժեթուղթերու։ Ցունիսին վերջերը ընկերակցութիւնը տեսաւ որ իր յատկացուցած դրամագլուխէն 1 միլիոն 449,000 անգլ ոսկի պակաս գին ունին հրապարակին վրայ նոյն արժեթուղթերը։ Ասիկա ցոյց կուտայ ճշդիւ թէ տասներկու ամսուան միջոցին ի՛նչ սոսկալի անկում կրած են նոյն թուղթերը։ Այս անկումին գլխաւոր պատճառներէն մին էր Հարաւային Ափրիկէի հանքերուն համար բաւական թուով պարզ գործաւոր գտնելու անհնարութիւնը։ Ասոր վրայ հարկ եղաւ չինացի գործաւորներ բանեցնել։ Բայց գերութեան տեսակ մը նկատելով այս պարագան, միշտ գիներու եղեւէջը անկանոնութեամբ կը չարունակուէր։

Վարչային նոր կազմակերպութիւնը հաստատութիւն կուտայ հարաւ-ափրիկեան թուղթերուն, կ'ըսէ Տէյլի Թէլէկրաֆ։

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. Կեդրոնական վարժարանի Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ վարժարանին նոր տարեշրջանը կ'սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 4, երկուշաբթի օր։ Ա. կարգ մտնել փափաքող աշակերտները կը հրաւիրուին ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը ամէն օր մինչև ժամը 3½ ը. թ., իսկ չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը մինչև ժամը 9 ը. թ., արձանագրուելու համար։ Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ վկայուած չրջանաւարտները առանց քննութեան կ'ընդունուին։

Մտից քննութիւնները պիտի կատարուին յառաջիկայ օգոստ. 17, Եշ. և 18 Ուր. օրերը ժամը 1½ին ը. թ.։

Իսկ կեդր. Նախակրթարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Օգոստոս 21, երկուշաբթի օր։ Հետեւաբար կը հրաւիրուին թէ՛ հին և թէ՛ նոր գաւիթ աշակերտները մինչև նոյն օր ամէն առաւօտ ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը՝ արձանագրուելու համար։

Թէ՛ Կեդրոնական վարժարան և թէ՛ Նախակրթարան մտնելու համար ներկայացող նոր աշակերտները պէտք է ի ձեռին ունենան պատուատոմարի, ծննդեան և բարի վարքի վկայագիր և իրենց ծնողքը կամ պաշտպանը պէտք է ընկերանայ իրենց՝ արձանագրութեան օրը։

Ի դիմաց Խնամակալութեան
Ատենադպիր — Ատենապետ
Ե. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ — Ե. ԷՍԱՅԵԱՆ
6 Յուլիս 1906, Ղալաթիա

ՔՐՈՆԻԿ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հօր անուան տօնախմբութեան առթիւ Պատրիարքարանի մէջ Ս. Պատրիարքը առաւօտուն կանուխէն սկսեալ ընդունեց շնորհաւորութիւնները Մայրաքաղաքիս Հայ և օտարազգի բոլոր ծանօթ անձնաւորութեանց՝ կրօնական թէ աշխարհական։ Կրօնական դասէն այցելեցին՝ Եղիշէ եպս. Դուրեան, Գէորգ եպս. Երէցեան, Մկրտիչ Արքպ. Վահապետեան, Գաբրիէլ եպս. ձկվաճիրճեան, Յովհ. եպս. Արշարունի, Մովսէս եպս. Կէօմրիւքճեան, Ղեւոնդ վրդ. Մաքսուտեան, Եղիշէ վրդ. Զիլինկիրեան, Տ. Վահան վրդ. Տ. Մինասեան, Ներսէս վրդ. Դանիէլեան, Մատթէոս վրդ. Գայրգճեան, Յովհ. Աքհ. Մկրեան, Տ. Սահակ Ա. քհն. Տ. Սարգսեան, Հայ-Հռոմէական Կ-Պատրիարքին կողմէ Գեր. Հաճեան, Պուլկարաց Էքզարքի Գրիգորդ Տ. Պորիս վրդ. Բողոքականաց Ազգապետ Վսեմ. Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, Վիեննայի Մխիթարեանց Միաբան Հայր Գաբրիէլ Մէնէվիչեան, ընկերակցութեամբ Հայր Քէչէճեան վարդապետի։

Իսկ աշխարհականներէն այցելեցին Տեարք՝ Մկրտիչ Մանուկեան, Գաբրիէլ Գաբրիէլեան, Յարութիւն Սարաֆեան, Վռամշապուհ Մանուկեան, Մինրան Սեթեան, Ռէթէոս Պէրպէրեան, Բարսեղ Աւետիսեան, Մարուքէ Ֆրէնկեան, Մինրան Շիրինեան, Յակոբ Էսաեան, Յակոբ Պոչնակեան, Յովհաննէս Կրճիկեան, Տքթ. Սեղբոսեան, Տքթ. Բարաղամեան, Մաքսուտ Հարենց, Համբարձում Ալաճաճեան, Տոքթ. Թորգոմեան, Գրիգոր Էվրէնեան, Աստուածատուր Հարենց, Յակոբ Համամճեան, Նշան Ձիվանեան, Կարապետ Մուրատեան, Երամ Ձենղեան, Կարապետ Բաղաճճեան, Մկրտիչ Ասասեան, Տոքթ. Ինճէեան։

* * * Շնորհաւորութեան համար նոյն պէս Պատրիարքարան փութացած էին Մայրաքաղաքիս բոլոր Թաղ. Խորհուրդներն և վարժարանաց պաշտօնէութիւնները։

Ն. Սրբազնութիւն ներկաներուն բացատրեց թէ ինչո՞ւ համար Մաղաքիա Մարգարէն ամէն տարի մեռնոյն օրը չի գար։ Ս. Պատրիարք Հայրը այս մասին տոմարական բացատրութիւններ տուաւ։

ԿԱԼԱՅԵՆ կը գրեն մեզ 14 Յուլիս թուականաւ.— Այսօր մեր եկեղեցիին մէջ ժողով գումարուելով ինկատի առնուեցաւ տեղւոյս ժողովրդեան կողմէ Տ. Ղեւոնդ քահանայի դէմ եղած գանգատները և որոշուեցաւ որ յիշեալ քահանան կալացի եկեղեցիին մէջ պաշտօնավարելէ դադրեցուցուի։ Ժողովին այս հրամանը իրեն հաղորդուեցաւ, ժամանակ պահանջելով որ մինչեւ մէկ ամիս պէտք է եկեղեցիին մէջ իր բռնակութեան յատկացուած սենեակները պարպէ։ Միւնոյն օրը Թաղ. Խորհուրդն ալ իր հրաժարականը տուաւ, որ ընդունեցաւ։

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ տեղեկագրէն կը տեսնուի թէ մարդ գլուխ տարեկան հետեւեալ ծախքը կ'ըլլայ Հիւանդանոցին մէջ.—

	Դրս.
Իւրաքանչիւր հիւանդի համար	2323
» յիմարի »	1273
» ծերի »	1150
» որբի »	1510
» ուսանողի »	1863

Հետեւաբար ամէն անանք որ այս պատասխանատուներէն ոև է մէկը Հիւանդանոց կը յանձնարարեն ձրիաբար, պէտք է նկատի առնեն թէ անոնցմէ իւրաքանչիւրին համար այս բարենպատակ հաստատութիւնը ստիպուած է դրամ ծախսել վերոյիշեալ չափով։

Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ ՄԵՆԵՎԻՇԵԱՆ և Այրենի կաթոլիկ Հասարակութեան մեծաւոր Հ. Քերովբէ Քէչէճեան երէկ Ազգ. Հիւանդանոց երթալով աչքէ անցուցին նոր չէնքերը։

ԱՏԱԲԱՁԱՐԷՆ ուսուցիչ Ստեփան էֆ. Ստեփանեան կը հերքէ Առաքաբարի՛ Բիւզանդիոնի պատմական թղթակցին իրեն և քանի մը բարեկամներուն նոյնմամբ նոյն թերթին մէջ գրուած զրպարտութիւնները, և դրամական պայմանի մը կ'ուզէ մտնել թղթակցին հետ, որուն առթիւ հեռեւեալը կը գրէ Բիւզանդիոնի թղթակցին հասցէին։

«Բայց ինչ հարկ ըսի ըսաներու, կարճ ճամբայ մը ահաւասիկ, ես պատրաստ եմ տեղ մը տասը Օսմ. ոսկի ձրգելու, պայմանով որ դուք ալ հինգ Օսմ. ոսկի միայն ձգէք, եթէ ես չկրնամ հաստատել իմ ըսածներս, իմ տասը ոսկիս Թաղ ալ յատկացուի Ս. Հրեշտակապետ Թաղի աղջկանց վարժարանի Նորոգութեան, որուն պիտի ձեռնարկէ խնամակալութիւնը քիչ օրէն։ Իսկ եթէ դուք չը կրնաք հաստատել Բիւզանդիոնի մէջ ձեր գրած ափեղցրեղ բաները, ձեր ձգած հինգ ոսկին թող յանձնուի նոյն գործին։ Եթէ ճակատնիդ բաց է մէջտեղ ելէք,

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ 1905Ի ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Ստացանք Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցին 1905 տարւոյ մատակարարութեան ընդհ. տեղեկագիրը, որ կը բաղկանայ 85 մեծագիր էջերէ։ Այս տեղեկագիրը խիստ մանրամասն կերպով կը պատկերէ Հիւանդանոցին և իր յարակից մասերուն մանրամասն և ինամուած հաշուետուութիւնը որ ճշմարտապէս պատիւ կը բերէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան և Տնօրէնութեան։ Առաջին ակնարկով իսկ մարդ գոհունակութիւն կ'զգայ այսչափ իսղճամիտ և մանրամասն վիճակագրութեան մը առջև գտնելով ինքզինք։

Հիւանդանոցի տարեդարձին օրը արդէն ամփոփումը տուած ենք Հոգաբարձութեան տեղեկագրին։ այսօր կը հրատարակենք 1905 տարւոյ հասոյթի և ծախքի ընդհ. եւլսմուտքը, որ հետեւեալն է.—

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ 1905Ի

ՀԱՍՈՅԹ

Կալուածոց վարձքերէ		43808.50
Խտիվեալ Բալլասի վարձքերէ մեր առածը		86400
ԱՊԱՀՈՎԵԱԼ ԵԿԱՄՈՒՏ		
Կայս. կառավարութենէ հաց	159080.—	
» » միս	162281.25	321361.25
Մալիէէ թոչակ		19908.
Բէժիէն նպաստ		4733.25
Արհ. վարժարանի խնամակալութենէ տարեկան		64800
ՇԱՐԺՈՒՆ ԵԿԱՄՈՒՏ		
Կտակարաժիններէ		4684
Օրացոյց պարզ	50580.25 — 19491.25 ծախք = 31089.—	
» ընդարձակ	33246.— — 19980.25 » = 13265.75	44354.75
Սիկառի թուղթէ		38925.—
Լուցկիէ		560.—
Մոմատան չահ		24369.25
Անցագրատան հասոյթ	14218.— —6378.25 ծախքը =	7839.75
Նշանատուութեան հասոյթ	10981.50 +2231.50 » =	8750.—
Վագֆի հասոյթ	2625.75 — 211.50 » =	2414.25
Արժեթղթոց կտրոն և իյթամի տոկոս	6023.— +2946.75 » =	8969.75
Տոկոսներ		1287.—
ԱՑԼ. ԵՒ ԱՑԼՔ		
Անասնարանին չահը		15241.—
Դրամական չահ		4149.50
ԶԱՆԱԶԱՆ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ		
Դրամական նուէրներ		139139.50
Նիւթական »		48535.—
Հանգանակութիւնք		20735.—
Բաժանորդագրութիւն	1710.— — 280 ծախքը =	1430.—
Գանձանակի հասոյթ	17726.25 —4083 » —	13643.25
Պնակաց հասոյթ		23580.75
Փոխան այցելութեանց		10794.—
» ծաղկեպսակաց		94718.25
» ծաղկեփնջից		12208.—
Նուագահանդէսի զուտ հասոյթը		115731.75
ՆԵՐՔԻՆ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ		
Պէյթիւլմալի հասոյթ		5406.—
Ս. Փ. Բանկալի հասոյթ		2172.25
Թաղման նուէրներ		4096.—
Ննջեցեալոց աւանդներէ		7749.—
Պատսպարելոց թոչակներէ		108340.—
Մտից տուրք		20836.—
Ցկեանս մտից տուրք		3346.—
Զանազան հասոյթներ		12872.25
		1347889.25

ԾԱԽՔ

Ուտեստ		516793.—
Հանդերձեղէնք		103310.—
Կարասիք		23191.25
Վառելանիւթ, լուսաւորութեան նիւթեր և մաքրութիւն		85159.—
Դեղ և վիրաբուժական պիտոյք	28506.25+8941.—=	37447.25
Որբանոցի ամսականք և դպրոցական պիտոյք	80546.—+5275.75=	85821.75
Պաշտօնէից ընդհանուր ամսականք		287597.—
Նորոգութիւն Հիւանդանոցի	30748.75	
» Ս. Յակոբայ	1444.—	32192.75
Զանազան ծախք		59056.—
Դիւանական »		13997.75
Ապահովագրութիւնք Հիւանդանոցի և կարասեաց		5576.25
Յատկացեալ ամսականք	5980.—+11000.—=	16080.—
Տոկոսներ		2650.50
Կանկառանոցին վնասը	3249.50	
Բանջարանոցին »	2085.—	5334.50
Պարտէզի որմափակում	34075.50	
Ջրհորի բացման ծախք	16399.50	50475.—
Չէն և չահ		21596.—
Հասութից առաւելութիւն		711.25
		1347889.25

ՀԱՆԳՈՒՅՑԵԱԼ ՏԻԳՐԱՆ ԳԱՐԱԿԷՈՉԵԱՆ ԷՖ.Ի ԿՏԱԿԻՆ ՀԱՇՒԻՒ

(ԿԱՐԳԱԴՐՈՒՄԸ ՀՂՆԳՈՒՅՑԵԱԼ ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ.Ի ՀԼՑ)

ՊԱՐՏԻ

Կտակեալ դրամագլուխ	Լ. Օ. 20000.—
Տոկոս 1900ի	Լ. Օ. 762.22
» 1901ի	» » 820.77
» 1902ի	» » 824.49
» 1903ի	» » 340.22
» 1904ի	» » 129.31
» 1905ի	» » 16.—Լ. Օ. 2893.01
» 1903ի վրձք. գնձծ.	» » 100.50
	» » 22993.51

ՊԱՀԱՆՋԷ

1901ին Հիւ. Հգբրձթն. վճարած տոկոսը	Լ. Օ. 1000.—
1902ին Հիւ. Հգբրձթն. վճարած տոկոսը	500.—
1903ին Հիւ. Հգբրձթն. վճարած տոկոսը	200.—
1903 Մրտ. 17ին Խտիվեալ օթէլին գնմն. արժէքը	15000.—
1903 Մրտ. 17ին Միջնորդէք վճարուած	75.—
1903 Հոկ. 15ին յարակից գետնին գնմն. արժէքը	2000.—
1903 Հոկ. 28ին վագֆիէի զանազան ծախքեր	227.—
1904 Սեպ. 2ին Գարակէօզեան Ցնձժվի. վճարը.	2000.—
1905 Դեկ. 31ին Գարակէօզեան Ցնձժվի. վճարը.	94.50
1904 Դեկ. 31ին Գարակէօզեան Ցնձժվի. վճարը.	1897.01
Հնդհ. գումար	22993.51

ԳԱՐԱԿԷՈՉԵԱՆ ԿՏԱԿԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՊԱՐՏԻ

Գրիգոր Գարակէօզեան էֆ.ի գանձուած	Լ. Օ. 3991.51
1903-31 Դեկ. 1905 օթէլի վրձքէ. գնձծ.	2872.42½
Արժեթղթոց տոկոսէ գնձը.	56.87
Արժեթղթոց գնոյն վրայ գոյացեալ չահ	305.69
	7226.49½

ՊԱՀԱՆՋԷ

Օթէլի յարակից գետնի միացման և չինութեանց ծախքը	3490.43½

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐ

Տէրգոսի ջուր	81.20
Կալուածկ. տուրք 1919-1920	214.68¼
Ապգրութիւք. և նորոգութիւնք	237.43½
ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀԳԲՐՁԹՆ. ՎՃԱՐՈՒԱԾ	
1903ի	221.75
1904ին	145.—
1905ին	800.—

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ ԴՈՎ ՊԱՀԵՍՏԻ

Պատրաստ արժեթուղթ	1798.50
» դրամ	237.49¼
	7226.99¼

ԽՏԻՎԻԱ, ԲԱԼԱՍ ՕԹԷԼԻ ԳՆՄԱՆ ԵՒ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀՊՇԻՒ

Ցարակից գեղջուկ հանդերձ գնման արժէքը	17302.—
Ցաւելուածական շինութեանց ծախք	3490.43½
Պատրիարքարանի վճարեալ տուրք	57.87
	20850.30½

Տ. ԳԱՐԱԿԷՈՂԼԱՆ ԿՏԱԿԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՇԻՒ ՁԵՌԱՄԲ ԿՏԱԿԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ

ՊԱՐՏ

1900—1905 Դ. Գարակէօզեանէ առնուած տոկոս	2893.01
1903—1905 Օթէլի վարձք	2972.92½
Արժեթղթոց գոյացեալ չահ և տոկոս	362,56
	6228.49½

ՊԱՀԱՆՋԷ

1901—1903 Տոկոսներէն Հոգաբարձութեան վճարուածը	1700,—
1903—1905 Վարձքերէն Հոգաբարձութեան վճարուածը	1166.75
կալուածական տուրք և զանազան ծախք	533.31¾
Ցաւելեալ գումար կտկն. վրայ աւելցուած	2828.42¾
	6228.49½

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

ԽԱՐԲԵՐԴ

Յունիս 9/22 Ուրբաթ օրը Եփրատ Գոլէճի քննութիւններն արդէն աւարտած ըլլալով, նոյն օրը սկսան ամավերջի հանդէսները և տեւեցին մինչև Յունիս 15/28, գոհ տպաւորութեան մը տակ ձգելով մեծ ու փոքր բոլոր հանդիսականները։

Նոյն օրուան առաւուն՝ իգական և իրկունը՝ արական գօրէնքներու Մանկարանի և Կրթարանի շրջանաւարտութեան ու պարգեւաբաշխութեան հանդէսները տեղի ունեցան։ Գոլէճի տեսուչ և ուսուցչապետ Բրօֆ. Նիկողոս էֆ. Թէնէքէճեան բաշխեց վկայականները և կարճ խրատական մը խօսեցաւ անոնց։

Իրիկունը ժամը 3ին (Ք. Ե.) Աբ. Գոլէճի և վարժարանի պարգեւաբաշխութեան չատ փայլուն հանդէսը տեղի ունեցաւ։ Մրցումը կատարուեցաւ, ճիները կարգէն Անգլ. առենախօսութեան համար ½ Օսմ. լիրա ստացաւ Ց. Յովսէփ Ադամեան, Սօֆօմօր կարգէն Թուրք. շարադրութեան և առենախօսութեան համար Ց. Նուրիճան Մովսէսեան ստացաւ ½ լիրա, և Ցբէշմէն կարգէն Հայ. շարադրութեան և առենախօսութեան համար ½ լիրա առաւ Ց. Արշաւիր Իգնատիոսեան։

Գոլէճի 4 կարգերէն ալ՝ էն յաջողակ աշակերտներուն (բոլոր դասերուն մէջ) մրցանակներ խոստացուած էին, և այս մրցանակները ստացան Սիները կարգէն Պ. Տիգրան Տիրատուրեան, ճիները կարգէն՝ Պ. Մարտիրոս Գէորգեան, «Սօֆօմօր»էն՝ Պ. Սամուէլ Տօնապետեան և «Ցբէշմէն»էն՝ Պ. Սեդրակ Զուլումեան։ գիտական ճիւղերու մէջ Սիները և Ցբէշմէն կարգի էն յաջողակ ուսանողներուն Ղանկ թալէռ և Ճիները ու Սօֆօմօրի էն յաջողակներուն Ցանկ թալէռ խոստացուած էր Ամերիկայէն, այս մրցանակներն ալ ստացան Ճիները կարգէն՝ Պ. Խորէն Գրիգորեան, Սիները՝ Պ. Սուրէն Նահիկեան, Սօֆօմօրէն՝ Պ. Սամուէլ Տօնապետեան և Ցբէշմէնէն՝ Ց. Յակոբ Պարոնեան։

Յունիս 10/23 չարաթ օրը առաւուն՝ 3 ժամ տեւողութեամբ կատարուեցաւ դաշտային հանդէսը և Ոլիմպիական խաղերու մրցումներ տեղի ունեցան, որոնց մէջ մենք միայն առաջինները պիտի յիշենք։

1. (թէք ատրմ) Ց. Մինրան Թաշճեան՝ «Ճիները» կարգէն։

2. (16 լիպրա կշռող գունդ մը նետել) Ց. Խաչատուր Քաչիկեան՝ «Ցբէշմէն»։

3. (Զուանի վրայէն ցատկել) Ց. Խորէն Գրիգորեան՝ «Սիները»

4. (Սալտամա նետել) Ց. Խորէն Գրիգորեան՝ «Սիները»։

5. (Իւչ ատրմ) Ց. Յովհ. Նահիկեան՝ «Ճիները»։

6. (100 եարտա կարճ վազել), Ց. Հայրապետ Յովսէփեան՝ «Ճիները» և Ց. Կարապետ Շեխլօեան՝ «Սօֆօմօր»։

7. (Զուանի վրայէն ձողով ցատկել) Ց. Մինրան Թաշճեան՝ «Ճիները»։

8. (440 եարտա երկար վազել) Ց. Կարապետ Շախեան՝ «Սօֆօմօր»։

Յունիս 13/26 Գշ. օրը առաւուն կատարուեցաւ աղջկանց վարժարանի ընթացաւարտութեան և մրցանակաբաշխութեան հանդէսը և իրիկունը գոլէճի Ս. մասին մրցման հանդէսը, ուր 5 մրցումներ տեղի ունեցան։

Յունիս 14/27 Դշ. օրը առաւուն կատարուեցաւ Ար. վարժարանի (high school) ընթացաւարտներու վկայականաց բաշխումը։ Բեմին աջ կողմը ընթացաւարտները (թուով 48) նստած էին աթոռներու վրայ։

Մրցանակաբաշխութեան հանդէսին մէջ նդարչութեան և գծագրութեան մրցանակները առին Ց. Խաչատուր Ղուճիքանեան (ճիները կարգէն) Ց. Սեդրաք Շահինեան (վարժ. Ա. կարգէն) և Ց. Յովհաննէս Նահիկեան (ճիները կարգէն)։

Գոլէճի պարգեւաբաշխութիւնը լրանալէ վերջ սկսաւ վարժարանի մրցանակաբաշխութիւնը, հոս թէեւ մրցումները 4-5 հատ միայն, սակայն ուսանողները խնամով պատրաստած էին և յաջողած էին ստանալ զանազան մրցանակներ՝ զանազան ճիւղերու համար։

Յունիս 15/28 Եշ. օրը առաւուն ժամը 9ին (Ք. Ե.) սկսաւ Աղջկանց Գոլէճի commencementի (ամավերջի) հանդէսը և տեղի ունեցան ճառախօսութիւններ ու վկայականաց բաշխումը։ (Ծովուն սքանչելիքները) կարդաց Օր. Բրաբիոն Վարդապետեան՝ ընթացաւարտ կարգէն, «Նշանաւոր Անձնաւորներ», Օր. Անանա Աւետիսեան, «Միսթէդապիլ Խրատէթ», Օր. Հրանուշ Շէխլօեան, «Գաղափարաց մշակութիւն և հունձք» Օր. Էլմա Աբգարեան, «Կամք» Օր. Հայկանոյշ Թիւֆէնկճեան։ «Մարդկային մտքին մեծ զաւակները» Օր. Փայլածու Մալեէմէկեան։ «10դ և 20դ դարեր» Օր. Ադնիւ Իսրայէլեան, Մութաս (Սովորութ), Օր. Եսթեր Մալեէմէկեան։ «Արցունք» Օր. Աղաւնի Վարդապետեան, ամէնքն ալ ընթացաւարտ։

Կէս օրին ժամը 2ին (Ք. Ե.) կատարուեցաւ Ար. Գոլէճի աւարտականներու ճառախօսութեան և վկայականաց բաշխումին հանդէսը։ Գոլէճին այս տարուան 8 ընթացաւարտները արտասանեցին իրենց աւարտականի հայերէն, Թուրքերէն, անգլիերէն և ֆրանսերէն «Թէզ»ները, որոնք են։— 1. «Բարոյական մահեր», Պ. Համբարձում Կիւլէսէրեան (Հիւսէյնիկցի)։ 2. «Նախապաշարումները», Պ. Կար. Անարմեան (Հիւսէյնիկցի)։ Անգլ. երգ մը՝ գոլէճցի տղայոց կողմէ, դաշնակի հետ։ 3. Շայլի ամալ (Թուրքերէն) «Բաղձանքներու տարածում» Պ. Ալիքսան Խայաճեան (Խարբերդցի)։ 4. «Դիտութեան տիրապետութիւնը» Պ. Աստուր Կօչկարեան (Խարբերդ-Մուլլու)։ Նուագ մը՝ ջութակահարներու կողմէն։ 5. «Առողջ մտտեսակի մը վայելքը», Պ. Յովհ. Սէրկիճեան (Հիւսէյնիկ)։ 6. Պ. Թովմաս Պուիթգա (Բալուցի)։ Անգլ. երգ մը գոլէճցիներու կողմէն, քառաձայն ու դաշնակի վրայ։ 7. Ասրըմզըն գաղը (Թուրք.) «Մեր դարուն յարգը» Պ. Տիգրան Տիրատուրեան (Արաբկիրցի)։ 8. «Գաղափարական դպրոցին ուսումնաւարտը), Պ. Խորէն Գրիգորեան (Հիւսէյնիկցի)։

Ի՞ՆՉՊԷՍ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ԴՈՐՇԻ ՄԱՐԴԸ

Մնողներու միակ փափաքը ճկուն ու գործնական ասպարէզի պատրաստ տեսնել է իրենց զաւակները, երբ ասոնք գպրոցական շրջանը աւարտեն, ասիկա արդար բաղձանք մըն է, քանի որ ընտանիքին և գործի ասպարէզը ընդգրկող պատանին չանի ալ գործնական ըլլալ կը պահանջէ։ Միայն հասոզում մը կար ժամանակաւ, երբ ուսուցիչներ, դաստիարակներ, ծնողներ միմիայն միտքը մշակելու կը ջանային. հիմա սակայն գործնական կեանքը ցոյց տուաւ որ կատարեալ գործի մարդ մը պատրաստելու համար ո՛չ միայն տղուն միտքը՝ այլ անոր ձեռքն ալ պէտք է զարգացնել։ Քանի քանի հմուտ անձնաւորութիւններ կան՝ որոնք իրենց զարգացած միտքը չեն կրնար արժեցնել քանի որ ո՛չ ճկունութիւն ունին, ո՛չ դիւրաբեկութիւն և ո՛չ իսկ ամէն բանի վարժ ձեռք մը։

Վարժ ձեռք։ հաւատացէք որ դրամագլուխ մըն է ան ո՛ և է տնհատի համար, մարդիկ կան որ պտուղ մը իսկ կեղտուել չեն գիտեր, մինչդեռ անդին վարժ, ճկուն անձինք անբացատրելի ճկունութեամբ մը, ամէն բանի մէջէն կ'ելնեն, միշտ վայելչութեամբ մասնաւոր հրապոյր մը տալով իրենց ձեռակերտին։ Ամէն ասպարէզի մէջ, բացայայտօրէն կը զատորոշուի վարժ ձեռքի մը փայլը։ Արհեստի մէջ ամէնէն աւելի կը շեշտուի անոր արժանիքը, երկու արհեստաւորներ առաւանց մինչեւ իրիկուն կ'աշխատին, վարժ ձեռք ունեցողը կարտադրէ գործ մը վայելուչ, չիք ու առինքնող։ Մինչդեռ մեւսը՝ կը դանդաղի, կը սրտնեղի, և հազիւ հազ երկրորդական բան մը կ'արտադրէ միշտ իր մրցակիցէն նուազ արտադրելով, նուազ չահելով ու չատ աշխատելով։ Այս ամէնը նկատողութեան առնելով, արդի մանկավարժութիւնը ամէնէն աւելի այժ տուած է տղոց ձեռքը զարգացնելու խնդրոյն, որուն համար մասնաւոր ժամեր յատկացուցած են, դպրոցական ուսմանց ծրագիրներու մէջ։

Բայց չափահասութեան տարիքէն ետք դիւրին չէ ձեռքի վարժութեան ընտանենալը, աշակերտը պէտք է իր տղայութեան հասակէն իսկ վարժուի անոր ատիճանաբար զարգացնելով ձեռքը, ուսուցիչներու և ուսանողներու դիւրութիւն մը ըլլալու նպատակով ծանօթ գեղագիր Մայիկ էֆ. Խակիլիզեան պատրաստած է տետրակներու շարք մը «Դծամարզարան» անունով, որ անգլալաբար կը վարժեցնէ տղուն ձեռքը գծելու, նկարելու, գեղագրելու և երեւակայածը ուրուանկարելու։ Շատեր գուցէ չի հաւատան երբ ըսենք թէ այս «Դծամարզարան»ի շնորհիւ 5—6 տարեկան տղաք քիչ ժամանակի վարժութեամբ մը կը սովրին գծել կանոնաւոր, համաչափ գծեր, տախտակներ, ուրուանկարներ և այլ և այլ առարկաներ, չափահասներէն քանի՞ մարդ կրնայ համարձակիլ ըսելու թէ, ինք պահանջուած նկարը կրնայ գծել մաթեմաթիքական ճշդութեամբ, քանի՞ ոսկերիչ, քանի՞ ատաղձագործ ունինք, որ կարող ըլլայ անմիջապէս յաձախորդին առջեւ գծել, անոր պահանջած այլ և այլ առարկաները, ասիկայ պզտիկ առաւելութիւն մը չի կարծէք, յաձախորդը երբ տեսնէ որ արհեստաւորը անմիջապէս կը գծէ իր պահանջած առարկան, բնական է որ կապուի անոր ու նոյն իսկ քիչ մը աւելի վճարելով տայ անոր իր յանձնարարութիւնը։ Արդ՝ եթէ չափահասներէ շատեր զուրկ են այս յատկութենէն, գէթ թող իրենց զաւակները չի զրկեն անկէ, ու թող տան անոնց ձեռք Մայիկ էֆ. Խակիլիզեանի Դծամարզարանը, անիկա հաւաքածոյ մըն է խաղալիքներու, ինչ խաղալիքներ սակայն, կէտեր, գիծեր, բոլորակներ, հորիզոնական գծեր, ուղղահայեաց գիրքեր, և վերջապէս առաջին տեսութեամբ շատ պարզ բաներ որոնց երբ այակերը ընտելանայ, հետզհետէ կը վարժեցնէ իր ձեռքը և օրին մէկին ալ կը տեսնէք որ անիկայ անդգալաբար և առանց յոգնելու սովրած է գալտնիքը՝ իրեն համար առարկայ, իր գծելու։

Մէարիֆի Վսեմ. Նախարարութիւնը ինչպէս նաև Ազգ. կեդր. Վարչութեան, Ուսումն. Խորհուրդը նկատի առնելով անոր աւագ կարեւորութիւնը արտօնած են Դծամարզարաններու գործածութիւնը վարժարաններու մէջ։ Դծամարզարանները կը բաղկանան ինը տետրակներէ որոնց իւրաքանչիւրը կ'արժէ միմիայն 20 փարա։ Վարժարանները դիւրութիւն մը ընծայելու նպատակով խմբագրութիւնս ստանձնած է այս գծամարզարաններու հայթայթման հոգը, որուն կրնան դիմել մեծաքանակ գնողներ գաւառներէ ու մայրաքաղաքէս։

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԱՐԱՄ ԷՖ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ (Մարզուան).— Բիւրակնի Խմբագրութեան միջոցաւ ստացանք ձեր տարեկան բաժնեգինը 108 ղրշ.։

ԵԱԿՈԲ ԷՖ. ՉԻՆԱՐԵԱՆ (Կէլիպոլը).—Օսմ. մանաթոսոգով ձեր ղրկած տարեկան բաժնեգինը, 108 ղրշ., ստացած ենք։

ՏՊԻՐ. ԵԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԴԱԶԱՐԵԱՆ (Մարաշ) ԵՒ ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ (Ինեպոլի).— Ստացանք ենք ձեր վճարմանայ բաժնեգինները։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՇԱԹ

Հիւսնը խրատէթ վէ զայրէթինէ պլինանէն տէօրտիւնճի տարիէի պէէտիյէ միւհէնտիսը էվվէլի իղղէթլու Սամի պէյէ թէրքիէնի բիւթպէի Սանիյէ սընըքը Սանիսի թէվֆիքի պույրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՄՐԳԵՂԷՆՆԵՐՈՒ մաքսատան Տնօրէն անուանուեցաւ մաքսային քննիչներէն Խալիտ էֆ., որուն յաջորդեց մրգեղէններու մաքսատան Տնօրէն Նէվզատ պէյ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ կազմակերպած վիճակահանութեան առաջին թիրաժին համար 175,000 հատ տոմսեր պատրաստուած էին, որոնց 98,652ը նահանգները ղրկուած և 76,437ը Պոլսոյ մէջ ծախու հանուած էին։ Նահանգները ղրկուած տոմսերէն 81,937ը ծախուած և 16,625ը վերադարձուած են. իսկ Պոլսոյ մէջ 29,260 հատ ծախուելով 47,177 հատ մնացած են։ Ծախուած բոլոր տոմսերու թիւն է 111,197, որոնց ամէնէն գոյացած է մէջտիէն 19ի հաշուով 2,000,112½ ղրուշ։ Այդ գումարէն հանելով պարգեւի սահմանուած 1,662,500 ղրուշը՝ մնացած է 450,252, որով, զանազան ծախքերը հանելէ ետքը, դուռ հասոյթ մնացած է 177,752 ղրուշ։ Ձծախուած տոմսերու չանած պարգեւներու գումարն ալ 361,665 ղրուշ է, որով գաղթականներու յատկանշիք գումարը եղած է 479,417 ղրուշ։ Վերոգրեալ 175,000 տոմսերէն 63,802ը, որոնք չէին ծախուած, վիճակահանութեան յանձնաժողովին ներկայութեանը ջնջուած են։ Վերոգրեալ հաշիւները պարունակող տեղեկագիր մը մատուցուեցաւ. ձեռնտաս պաշտօնարանին։

*** Երկրագործական Պանքային վիճակահանութեան վերջին թիրաժէն տասը հազար ղրուշ չանած է 163,256 թիւ տոմսակը, որուն կէսը կը գտնուի Գրիգ-քիլիսէի Գողճազար գիւղախումբը գտնուող յիսնապետ Սաատէտտին էֆ. որ Երկրագործական Պանքային Գրիգ-քիլիսէի ճիւղին դիմելով գտնած է 5000 ղրուշը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ—ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ կառավարութիւնը ծանոյց Բ. Դրան թէ Սերպիոյ անանոց Աւստրիա-Հունգարիա մուտքը արգիլուած ըլլալով, Ցուլիս 1/14էն սկսեալ ցնոր Տնօրինութիւն Պուլկարիայէն և օսմ. միւս երկիրներէն Աւստրիա-Հունգարիա ղրկուելիք անասունները այն ատեն միայն պիտի ընդունուին, երբ առաքման վայրի ուառողջապահական վկայագիրցոյց տրուի՝ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հիւպատոսներուն կողմէ ձրիաբար վաւերացուած։ Այդ զեկոյցը ամէն կողմ հաղորդուեցաւ, ըստ այնմ գործելու համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան նոր խորհրդական Մր. Պարքէյ երէկ Պոլիս ժամանեց։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ իրիկուն Արնաւուտ գիւղի մէջ ճարտարապետ Վասիլաքի էֆ.ի տան ծխնելոյզը բռնկեցաւ սակայն չորս կողմէն հանելով կրակը մարեցին։

ԾՈՎՈՒ ԱՐԿԱՆ.— Իտալէն Մախսուսէի Հալեպ չոգենաւը երէկ առաւուկամուրջէն Հայտար Փաշա մակնած պահուն, Սարայ Պրուտիի բացերը հանդիպեցաւ անգլիական չոգենաւի մը որ Սեւ Ծովէն կուգար Միջերկրական երթալու համար։ Հալեպի նաւապետը կ'ուզէ Նիլպին առջեւէն անցնիլ, որովհետեւ երկու չոգենաւերուն մէջ գտնուած հեռաւորութիւնը չատ քիչ էր, Նիլպի նաւապետը սուլելով կ'աղդարարէ ճամբայ տալ, բայց անկարելի կ'ըլլայ որովհետեւ նոյն պահուն անգլ. չոգենաւը Հալեպի ցուլկին զարնուելով լայն ծակ մը կը բանայ, որով ջուրերը կը սկսին ներս խուժել։ Հալեպի ուղեւորներուն սարսափը կատարեալ էր, կին մը կը փորձէ նոյն պահուն ինքզինքը ծովը նետել, սակայն քովինները կ'արգիլեն։ Ցետոյ երկու չոգենաւերը իրարմէ բաժնուելով ճամբանին կը շարունակեն։

ՈՃԻՐ.— Պոլիս, Զէյնպէրլի Թաշ, նախընթաց գիշերը, ոճիր մը գործուեցաւ։ Շրջուն պահակախումբը պատոյտ կատարած տեսն Վէզիր խանի ետեւէն հրազէնի ձայն մը լսելով, հոն փութաց և տեսաւ թէ մարդ մը կը հեծէր, իսկոյն քովը գնաց և ո՛վ ըլլալը հարցուց։ Մարդը պատասխանեց թէ վիրաւորուած է։ Մօտակայ դէզարան մը տարուելով, հարկ եղած դարմանները եղան։ Ոստիկանութեան դուռունէն եկած բժիշկներ հաստատեցին թէ հրազէնին գնդակը գլխուն ետեւի կողմէն մտնելով ոսկորները խորտակած և ուղեղին դպած է, որով կեանքը վտանգի մէջ է։ Վիրաւորը կեդրոնական բանտին հիւանդանոցը տարուեցաւ, ուր հարցաքննուելով յայտարարեց թէ Թաթավլացի է ու մաղի մեքենաներու նորոգիչ։ անունն է Նիքօլի։ Նոյն իրիկունը պատոյտի համար Պոլսոյ կողմը անցած ըլլալով, Վէզիր խանի մօտերէն անցնելու պահուն, դուրսէն նետուած հրազէնէ մը վիրաւորուած է։ Նիքօլի, առած վէրքերուն հետեւանքով, առջի առտու մեռաւ հիւանդանոցին մէջ։ Ոճրին վայրը ռէվոլվէր մը և խոշոր դաշոյն մը գտնուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ հեղինակը գտնելու համար։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

7 Օգոստոս 1906

Ֆրանսական 3%	97.70
Օսմանեան Միացեալ	97.05
Երկաթուղի	146.50
Պանք Օթթոման	645.—
Րէժի	440.—
Թրանսվաալ	51.25

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԱՏՐԻՏ 6 Օգոստոս.— Կը հաստատուի թէ ընկղմած Սիրիօ չոգենաւին նաւապետը, Բիլքոնի, անձնասպան եղեր է։ Կառավարութիւնը վարկ խնդրեց ողջ մնացող ճամբորդներուն օգնութիւն փութացնելու համար։ Զոհերուն մեծագոյն մասը կիներ և տղաքներ են։ 385 հոգի զոհ գացած է նաւային այս ահռելի աղէտին։ Սիրիօի մէջ կը գտնուէին Բարայի և Սան Բաղլօի (Պրազիլիա) եպիսկոպոսները, որոնցմէ վերջինը խեղդուեցաւ։ Քննութիւն բացուեցաւ, աղէտին պատասխանատուները և պատճառները երեւան հանելու համար։ Հրաման տրուեցաւ ձերբակալելու Սիրիօի պաշտօնատարները, խեղդուողներուն մէջ կը գտնուի նաև Միլանցի երգչուհի մը, Օրիորդ Լօլա։ Ազատուողներուն մէջ կան վեց արեւելցիներ և 14 արաբներ։

(Իտալական չոգենաւային ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ Սիրիօի նաւապետ Բիլքոնի ընկերն Ճենովայի էր, և 26 տարիէ ի վեր նոյն գծին վրայ կ'երթեւեկէր, միշտ անցնելով Բալու հրուանդանէն, ուր խրեցաւ Սիրիօ։ Այս վայրը չատ վտանգաւոր է, բազմաթիւ ժայռեր կան դուրս ցցուած, և Մրջիւճ անունը տրուած է անոնց։ Նաւապետը չատ լաւ կը ճանչնար այս տեղերը, հետեւաբար, չի հասկցուիր թէ ի՛նչպէս խրեցուց իր նաւը։ Նաւապետ Բիլքոնի վերջին ծայր պաղարիւն մէկն էր, երբեք չէր կորսնցուներ հանդարտութիւնը։ Օր մը ըսին իրեն թէ նաւին մէջ կրակ ծագած է։ «Շատ լաւ», ըսաւ, առանց յուզումի նշան ցոյց տալու, և չարունակեց նաւը վարել, յետոյ իր օգնականին դարձաւ, և հարկ եղած հրամանները հաղորդեց ատոր, հրդեհը մարելու համար։ Բիլքոնի ընտանիքի հայր էր)։

ԲԵՌԼԻՆԱԳՈՒՐԿ.— Վարչապետ Մ. Սգոլիբին և Արտաքին գործոց նախարար Մ. Իզվոլսքի հրաժարեցան։

—Ռուսիոյ և Ճաբոնի ներկայացուցիչները բանակցութեան սկսան առեւտրական և նաւային պայմանագրութիւն մը կնքելու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Նէկրիէ և Անտրէ զօրավարներուն մենամարտին բանակցութիւնները 24 ժամ յապաղեցան։ Վաղը նորէն պիտի խորհրդակցին Տիւշէն, Լանկլուա, Թալման և Շովվիեան զօրավարները, առաջին երկուքը Նիկրիէ զօրավարին վկաները և միւսներն ալ Անտրէ զօրավարին։

—Տեպա կը ծանուցանէ թէ բաժանման օրէնքին նկատմամբ Պապին հրահանգները պահելով հանդերձ Վատիկանի վերին իրաւունքը եկեղեցական իրաւասութեանց վրայ չընդդիմանար կրօնական ընկերակցութեանց կազմութեանը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Վարչապետ Պէնրըմէն, հինգշաբթի օր, ընտանեօք Մարիէնպատ պիտի ուղեւորի, և հոն պիտի գտնուի Էտուարտ թագաւորին այցելութեան պահուն։

ԳԱՐԼՍՊԱՏ.— Ֆրանսայի ներքին գործոց նախարար Մ. Քլէմանսօ և Տիկինը հոս ժամանեցին։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերման դատաժառանգ իշխանին զաւկին մկրտութիւնը տեղի պիտի ունենայ Սեպտեմբեր 27ին։

ՄԱՏՐԻՏ.— Վարչապետ Մարէչալ Տոմինկուէզ կը հաստատէ թէ Վիլլէմ կայսր և Էտուարտ թագաւոր ձմեռը պաշտօնապէս պիտի այցելեն Մատրիտ։

ՀՌՈՄ.— Միլանի ցուցահանդէսին զարդանկարչութեան արուեստի այրած տաղաւարին չինութիւնը աւարտեցաւ։ Մաճառ կառավարութիւնը նոր հաւաքածոյ մը պիտի զրկէ հոկտեմբեր 1ին։

ՊՕՄ ՏԸ ՖԻԿ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՀԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ԲՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ Օ,Ո.	105.08
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ »	105.09½
Երէկուան էն բարձր գինը »	105.15½
» էն վար գինը »	105.08

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ ֆր.	145.87½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ »	145.75
Երէկուան էն բարձր գինը »	146.—
» էն վար գինը »	145.50

Շերքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	37.
Միտիլլի Պանք		6.—
Սելանիկի «	ֆր.	173.
Քոմէրսիալ	Ա. Ո.	9.09
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	152.50
» Օրտինէա	»	139.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.45
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	9.07
» պարտաթուղթ	ֆր.	488.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	294.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո.	18.22
Բարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	459.—
Քրէտի Ֆոնտիէ Էժիբս. 1886		323.—
» » » 1903		266.75
Թրանսվալ		50.—

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	265.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	430.—
» « » նոր	Օ.Ո.	4.04
Լաւրիում	ֆր.	59.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒԻ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.09
Անգլիական ոսկի	109.29
Բոլ	90.30
Մէճիտիյէ արծաթ	107.18
Ռուպլի թղթադրամ	8.73
Քրիմիկ	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղշ.	109.20
Բարիզի » »	ֆր.	109.20
Վիէննայի » »	քուրօն	21.95
Պերլինի » »	մարք	18.71

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Օգոստոս 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3%		97.67
Օսմ. միաց. գոնս. 4% բաց.		96.77
» » » գոց.		97.—
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	146.—
Բէժիի պարտաթուղթ	»	439.—
Օսմանեան մաքս	»	486.—
Օսմանեան Պանք	»	645.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1160.—
Բարիզի Պատքա	»	1520.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	99.75
Իտալական »	5%	102.30
Ռուսական »	4% 1901	70.—
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4%	96.25
Պալիա Քարա Այտըն	ֆր.	617.—

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Օգոստոս 1906

Գերմանական 3%	87.30
Օսմ. Միաց Գոնս.	95.80
Օսմ. փոխառութիւն 1903	88.80
Ռումէլիի երկաթուղի	145.—

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՅԻՆ ՆԷՎԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Էվգաֆը հիմայիւն խագիէսինճէ միւպաասեասընա լիւզիմ կէօրիւնէն օն պէշ պին մէթրօ գաւսար ֆօնթ թիմուր պօրունըն պէշեր քիլօսը լիրաի Օսմանի 100 ղր. հիսայբիւլ 40 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլու

պ չէհրի հալը բուսինին 26նճը չարջանպիհ կիւնիւ սաաթ օնա գաւսար100տէ 5 վէ 48 սաաթ զարֆընտա 100տէ 10տան տուն օլմամաք իւզրէ ֆէվքէլաատէ թէնզիլաթ գապալ օլունուպ հատտը լաեբգընը պուլտուղը թագտիրտէ իհալէի գաթիյէսի իգրա գըլընճաձղընսան նօգսանները իթա իթմէք իսթէյէնլէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէմին ագէլէրինի վէ եսխուա միւթէպէտէր վէ միւսաատաաք քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն մէհլիսը իսարէի Էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Զ. Տ. Ա. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ

ԵՐԿՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ—ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ

Կը պարունակէ 40000է աւելի բառեր, ոճեր, ասութիւններ եւն. եւն. Գնահատուած ծանօթ լեզուագէտներէ։

Սոյն Բառարանը որ կը բաղկանայ 507 էջերէ, պատրաստուած է մեծ խնամքով և գլխաւոր հետեւողութեամբ Websterի հոյակապ բառագիրքին։

Անհրաժեշտ բոլոր անոնց որոնք պէտք ունին ճշմարտապէս գործնական բառարանի մը։

Ընտիր պարունակութիւն, ընտիր թուղթ, ընտիր կազմ։

ԳԻՆ ԼԱԹԱԿԱԶՄ 35 ԴԱՀԵԿԱՆ

ՁՈՐԵՓԼԵԶՈՒԵԱՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱԼԻԵՐԷՆ—ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ—ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ

Կը պարունակէ 3 մասեր.

Մասն Ա.. Բառագիտութիւն.

Մասն Բ. Խօսակցութիւններ, այցելութեան, գնման, վաճառման ժամանակ այլեւայլ արհեստաւորաց հետ. ճամբորդութեան մէջ եւն. եւն.

Մասն Գ. Նամակներ, տոմսեր, հրաւիրագիրներ, պարտամուրհակներ և վաճառականական թղթակցութիւններ։— Գնահատուած ծանօթ լեզուագէտներէ։

Սոյն հատորին շնորհիւ որ ամէն մարդու հաւասարապէս կրնայ օգտակար ըլլալ, կարելի է խիստ փիչ ժամանակի մէջ սահուն կերպով խօսակցիլ և թղթակցիլ։

Անհրաժեշտ ամէն ուսանողի, ուսուցչի, վաճառականի, գրագրի, խանութպանի և առ հասարակ ամէն մարդու։ — էջ 320, Գին լաթակազմ 12 դահեկան։

Վերոյիշեալ երկու գիրքերն ալ կը վաճառուին բոլոր գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Պ. Պալենց Գրատունը։

Վարժարանաց համար մասնաւոր զեղչ

ՂԱՎԱՀԱՆԱԿԱՆ ԽՈՒՍԱՓՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԱՎՍՅԱԿՅԱՆ ԱՌՈՒՍՏԱՆՈՒՄ ՎԱՅՐԵՆՔ

ԱՆԴԱՌԱՑՆԵՆ ԴԱՄԱՍՈՒՄՆԵՐ ԶՈՒՌԱՏՈՒՄԸ

Ս. Ամսոյ 1/14-ին Սուրբ Հրեշտակապետաց դաշտում եղած ամբողջ զորքերը՝ զորավարներ, զորաստիներ, գրագիրներ, զինվորներ, ամենայն հոգեւորականներ, ամենայն ազգաբնակներ, ամենայն ազգաբնակ կանայք, ամենայն ազգաբնակ աղջիկներ, ամենայն ազգաբնակ տղաներ, ամենայն ազգաբնակ ծերեր, ամենայն ազգաբնակ մանուկներ, ամենայն ազգաբնակ ոչխարներ, ամենայն ազգաբնակ եզներ, ամենայն ազգաբնակ ձիեր, ամենայն ազգաբնակ էշեր, ամենայն ազգաբնակ ուղտեր, ամենայն ազգաբնակ գոմեշներ, ամենայն ազգաբնակ գայլեր, ամենայն ազգաբնակ աղվեսներ, ամենայն ազգաբնակ ճագարներ, ամենայն ազգաբնակ ինչ որ կենդանի է, ամենայն ազգաբնակ ինչ որ մեռած է, ամենայն ազգաբնակ ինչ որ ոչ կենդանի է եւ ոչ մեռած է, ամենայն ազգաբնակ ինչ որ ոչ մեռած է եւ ոչ կենդանի է, ամենայն ազգաբնակ ինչ որ ոչ կենդանի է եւ ոչ մեռած է, ամենայն ազգաբնակ ինչ որ ոչ մեռած է եւ ոչ կենդանի